ERF ERFRECHT UPDATES

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 14, 2022

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

Hoge Raad, ECLI:NL:HR:2022:1339 30-09-2022
Huwelijkse voorwaarde die verplicht om bij einde huwelijk bedrag aan (ex-)echtgenoot uit te keren kwalificeert als quasilegaat. Dat wellicht mede sprake is van opeisbaarheid tijdens leven staat niet in de weg aan kwalificatie als quasilegaat.

Hof

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:8659 11-10-2022
Roept moeder terecht de cautio socini in met als gevolg dat dochter niet erft?

Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2022:1991 04-10-2022
In het kader van de berekening van de omvang van de legitimaire massa oordeelt het hof over de invloed van belastinglatenties bij de waardering van een tot de nalatenschap behorend AB-pakket aan certificaten in een bv.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:8605 04-10-2022
Het hof beoordeelt het takenpakket van de executeur: heeft deze afwikkelingsbevoegdheid? Zijn alle kosten van door de executeur ingeschakelde deskundige schulden van de nalatenschap?

Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:3275 27-09-2022
Door erfgenaam gestelde driemaandstermijn acht het hof redelijk als bedoeld in artikel 4:85 lid 1 BW waardoor niet tijdig aanspraak is gemaakt op legitieme portie.

Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:3266 27-09-2022
Dankzij Nederlandse woonplaats van erflater is het hof bevoegd om te oordelen dat de Braziliaanse goederen niet tot de nalatenschap behoren en dat erflater niet heeft bedoeld een rechtens afdwingbare vordering tot toedeling/tenaamstelling van die goederen toe te kennen.

Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2022:2782 27-09-2022
Geen voortzetting huur wegens onvoldoende onderbouwing bestaan gemeenschappelijke huishouding.

Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2022:1730 20-09-2022
Ondanks dakloosheid van verzoeker is diens vordering tot voortzetting huur na het overlijden van huurster in eerste aanleg terecht afgewezen.

Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2022:1760 20-09-2022
Geschil over de reikwijdte van de informatieverplichting van de erfgenamen en de executeur tegenover de legitimaris.

Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:8073 20-09-2022
Hof acht vereffenaar ongeschikt om taak uit te oefenen nu – onder meer – geen boedelbeschrijving is opgesteld en is nagelaten de legitimaire schuldeiser van stukken te voorzien.

Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2022:1791 16-08-2022
Twee zaken over het al dan niet verschuldigd zijn van een gebruiksvergoeding voor het gebruik van een onroerende zaak (na overlijden).

Rechtbank

Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2022:3710 12-10-2022
Rechtbank geeft in een tussenuitspraak inzake een geschil over een kort voor het overlijden overgeboekt bedrag een bewijsopdracht aan beide partijen.

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:10016 05-10-2022
Rechtbank legt het testament uit en gaat in op de vraag of de uitschrijving van de erflater op het adres tot de conclusie leidt dat daarmee ook de samenwoning (met eiseres/enig erfgenaam) is beëindigd.

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:8769 04-10-2022
Hof spreekt zich uit over de vraag welk bod moet worden geaccepteerd.

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:8346 29-09-2022
Rechtbank benoemt op verzoek van een erfgenaam een derde tot vereffenaar, maar stelt het loon van de beoogde vereffenaar niet vast.

Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2022:3920 29-09-2022
Bij testament ingesteld Boek 1 BW-bewind over vermogen minderjarige maakt opening rekening met BEM-clausule in de ogen van de kantonrechter onnodig.

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:8534 28-09-2022
Testatrice is nog in leven, de rechtbank spreekt zich niet uit over de eventuele nietigheid (wegens haar feitelijke wilsonbekwaamheid) van het door testatrice opgestelde testament.

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:9670 21-09-2022
De rechtbank oordeelt of zij de wijze van verdeling van twee nalatenschappen al tijdens de executele kan vaststellen, legt het testament uit en stelt daarmee de erfdelen vast waarna tot slot wordt geoordeeld of toegekende legaten inmiddels zijn verjaard of vervallen.

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2022:5409 21-09-2022
De contantenverklaring van artikel 4:63 lid 3 BW moet worden afgelegd bij de verwerping; vervolgens moet die verklaring binnen de termijn van artikel 4:85 lid 1 BW de erfgenamen hebben bereikt.

Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2022:4003 21-09-2022
Gelegateerd voorkeursrecht is vervallen omdat een mondelinge mededeling kort na het overlijden onvoldoende is om tot aanvaarding te kunnen concluderen.

Rechtbank Zeeland-West-Brabant, ECLI:NL:RBZWB:2022:5394 15-09-2022
De verhoogde vrijstelling van erfbelasting voor onderhouden, zieke of gehandicapte kinderen geldt ongeacht of dat kind behoeftig is of niet.

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:8093 14-09-2022
Erfgenamen van overledene vorderen alsnog nakoming en levering aan hem/hen door diens ex-partner van het onverdeeld aandeel in de gezamenlijke woning van erflater en gedaagde.

Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2022:3308 14-09-2022
Rechtbank stelt gebruiksvergoeding vast van door een van de erfgenamen exclusief gebruikte woning op een percentage over de waarde ten tijde van de verdeling.

Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:6944 13-09-2022
Kantonrechter geeft toestemming tot in beheer nemen nalatenschap en uitvoeren

buitenlands erfgenamenonderzoek.

Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:10352 12-09-2022
Feitelijke wilsonbekwaamheid onder curatele gestelde belet de kantonrechter toestemming te geven tot het maken van een uiterste wilsbeschikking (art. 4:55 BW).

Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:8119 07-09-2022
Verzoek tot benoemen vereffenaar afgewezen omdat op de nalatenschap geen Nederlands recht van toepassing is.

Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2022:5417 30-08-2022
Omdat de nalatenschap toereikend is, acht de voorzieningenrechter het door legataris op het privévermogen van de erfgenaam gelegde beslag onrechtmatig.

Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:6310 20-07-2022
Executeur hoeft in die hoedanigheid niet krachtens artikel 4:148 BW aan een erfgenaam een afschrift van de volledige administratie van overledene te verstrekken.

Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2022:2556 25-05-2022
Rechtbank wijst naar fishing expedition neigend verzoek tot overleggen bescheiden teneinde paulianeus handelen van de langstlevende te kunnen onderbouwen af wegens onvoldoende feitelijke onderbouwing.

College van Beroep voor het bedrijfsleven

College van Beroep voor het bedrijfsleven, ECLI:NL:CBB:2022:639 20-09-2022
Is een rechtspersoon-bestuurder volgens het College van Beroep voor het bedrijfsleven nog steeds bestuurder na het overlijden van diens bestuurder/natuurlijk persoon?

Antillen

Gerecht in eerste aanleg van Sint Maarten, ECLI:NL:OGEAM:2022:64 09-09-2022
Gerecht geeft erfgenaam/nabestaande conform artikel 7:458a BW inzage in het medisch dossier van overledene.

RECHTSPRAAK

Hof acht vereffenaar ongeschikt om taak uit te oefenen nu – onder meer – geen boedelbeschrijving is opgesteld en is nagelaten de legitimaire schuldeiser van stukken te voorzien.

Na het overlijden van moeder in 2005 overlijdt vader in 2010. Vader heeft twee dochters (A en B) tot erfgenamen benoemd en een derde (C) onterfd. A en B hebben de nalatenschap beneficiair aanvaard en de wettelijke vereffening is ingetreden. Het hof stelt dat A en B in ernstige mate in de vervulling van hun verplichtingen als vereffenaars zijn tekortgeschoten nu zij geen onderhandse of notariële boedelbeschrijving hebben opgemaakt, noch uit eigen beweging noch naar aanleiding van de verschillende verzoeken daartoe van C. Daarnaast had het volgens het hof op de weg van A en B gelegen om als goede vereffenaars (art. 4:211 lid 1 BW) C te voorzien van alle stukken die zij nodig heeft voor de berekening van de legitieme portie. C heeft daar immers meermaals om verzocht. Het hof is verder van oordeel dat A en B ongeschikt zijn in de zin van artikel 4:203 lid 1 sub b BW. De wettelijke vereffening vindt primair plaats in het belang van de schuldeisers van de nalatenschap, grond waarop A en B mede de belangen van C als legitimaris/schuldeiser moeten behartigen. A en B hebben als mede- erfgenamen eigen belangen die tegengesteld kunnen zijn aan de belangen van schuldeisers, waardoor hun primaire taak als vereffenaars in het gedrang kan komen. Om iedere (schijn van) belangentegenstelling te voorkomen, is het hof van oordeel dat een onafhankelijke – niet door een van de partijen verzochte – vereffenaar in casu deze taak op zich moet nemen. Op grond van het voorgaande oordeelt het hof dat is voldaan aan de vereisten van artikel 4:203 lid 1 sub b BW en benoemt een vereffenaar.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak: 20-09-2022
ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:8073
Zaaknummer: 200.300.050
Rechters: J.H. Lieber, I.G.T.M. Weijers-van der Marck en D.J.M. van de Voort
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Gelegateerd voorkeursrecht is vervallen omdat een mondelinge mededeling kort na het overlijden onvoldoende is om tot aanvaarding te kunnen concluderen.

Partijen zijn erfgenamen in de nalatenschap van hun moeder. Die nalatenschap dient te worden verdeeld en partijen zijn het erover eens dat de geldvordering die zij op moeder hebben in verband met de nalatenschap van vader daarbij dient te worden betrokken. Partijen zijn het echter niet eens over de wijze waarop de verdeling moet plaatsvinden en de eventuele financiële consequenties daarvan. De rechtbank gaat de diverse nalatenschapsgoederen af en beoordeelt of de wensen van één van hen op dit vlak zwaarder wegen dan de wensen van de ander(en). Ook wordt ingegaan op diverse waarderingsdiscussies. Vooralsnog is interessant het oordeel van de rechtbank ter zake van een aan een der erfgenamen in het testament van moeder toegekend legaat van een voorkeursrecht. In geschil is of tijdig en conform de procedurele stappen die binnen een bepaalde tijd gezet moesten worden door de legataris kenbaar is gemaakt dat hij gebruik wil maken van zijn voorkeursrecht. De rechtbank stelt vast dat de legataris niet tijdig schriftelijk heeft laten weten aan de overige erfgenamen dat hij van het aan hem gelegateerde voorkeursrecht gebruik wilde maken. Zijn mondelinge mededeling een paar dagen na het overlijden op het kantoor van de notaris dat hij de woning wilde hebben, is niet voldoende om tot de conclusie te komen dat hij het legaat van het voorkeursrecht geldig heeft aanvaard.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant
Datum uitspraak: 21-09-2022
ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2022:4003
Zaaknummer: C/01/366328
Rechters: N.W.A. Stegeman-Kragting
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geschil over de reikwijdte van de informatieverplichting van de erfgenamen en de executeur tegenover de legitimaris.

In geschil is de reikwijdte van de informatieverplichting van de erfgenamen en een executeur tegenover een legitimaris. Eerst laat het hof zich uit over het spoedeisend karakter van de vordering. Het hof overweegt dat onderhavige vorderingen – in ieder geval ten aanzien van een deel van de bescheiden – waarbij de bancaire bewaartermijnen van belang zijn, spoedeisend kunnen zijn. Het hof volgt appellanten niet in hun stelling dat voor bescheiden waarvoor dit risico niet zou gelden, een andere afweging geldt zodat daarover niet in kort geding zou hoeven te worden geoordeeld. De vordering heeft immers voor zowel termijngebonden als andere stukken één en dezelfde grondslag. Het inhoudelijk oordeel begint met de constatering dat artikel 4:78 lid 1 BW de legitimaris/niet-erfgenaam is tegenover de erfgenamen en de beheersexecuteur aanspraak kan maken op inzage en een afschrift van alle bescheiden die hij voor de berekening van zijn legitieme portie behoeft. De reikwijdte van artikel 4:78 BW is echter niet zo verstrekkend dat de legitimaris steeds recht heeft op dezelfde informatie als de erfgenaam. Een legitimaris kan niet zonder meer aanspraak maken op het verkrijgen van inzicht in het vermogensverloop over jaren voor het overlijden van erflater. Maar de legitimaris moet wel in de gelegenheid worden gesteld na te gaan of en tot welk bedrag giften zijn gedaan die van belang zijn voor de vaststelling van de legitimaire massa. Bankafschriften kunnen voor de beantwoording van deze vraag van belang zijn. De legitimaris heeft er recht op en belang bij om dit te kunnen nagaan, welk belang daarmee ook anders is dan het belang van de erfgenamen (ECLI:NL:GHDHA:2020:2329). Hoever de informatieplicht reikt en welke stukken die omvat, moet per geval beoordeeld worden.

Instantie: Gerechtshof Den Haag
Datum uitspraak: 20-09-2022
ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2022:1760
Zaaknummer: 200.286.694/01
Rechters: C.M. Warnaar, A.F. Mollema en K. van Barneveld-Peters
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kantonrechter geeft toestemming tot in beheer nemen nalatenschap en uitvoeren buitenlands erfgenamenonderzoek.

In 2021 is erflaatster overleden. Uit de verklaring van erfrecht blijkt dat zij één erfgenaam (Y) heeft achtergelaten. Y is in 2022 overleden zonder testament te hebben gemaakt, en zonder achterlating van een echtgenoot en/of kinderen terwijl de ouders, broers en zussen zijn vooroverleden. Verzoekster vraagt ex artikel 4:191 lid 2 BW toestemming om de nalatenschap in beheer te mogen nemen en een erfgenamenonderzoek uit te laten voeren naar mogelijke erfgenamen in Polen. Tevens wordt verzocht om de kosten van dit onderzoek als ook de kosten voor notariële werkzaamheden ten laste van de nalatenschap te mogen brengen. De kantonrechter stelt dat verzoekster belang heeft bij het in beheer nemen van de nalatenschap van erflaatster. De noodzaak tot het erfgenamenonderzoek is in voldoende mate aannemelijk gemaakt. Aangezien niet bekend is dat er feiten of omstandigheden zijn die zich tegen inwilliging van het verzoek verzetten, wordt het verzoek toegewezen.

Instantie: Rechtbank Limburg
Datum uitspraak: 13-09-2022
ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:6944
Zaaknummer: 10003877 EZ 22-220 13092022
Rechters: A.H.M.J.F. Piëtte
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ondanks dakloosheid van verzoeker is diens vordering tot voortzetting huur na het overlijden van huurster in eerste aanleg terecht afgewezen.

In eerste aanleg heeft de kantonrechter geoordeeld dat X niet binnen de termijn van artikel 7:268 lid 2 BW voortzetting van de huurovereenkomst heeft gevorderd en verder geen aanleiding gezien om van die termijn af te wijken. Het hof overweegt dat hoewel de woning is ontruimd X belang heeft bij het instellen van hoger beroep. Als bijzondere gronden om ondanks het niet voldoen aan de termijn toch voortzetting te claimen/krijgen, voert X de hectische en emotionele periode aan waarin hij na het overlijden verkeerde en het feit dat moeder 60 jaar huurster is geweest. Het hof acht deze gronden onvoldoende om het verzoek alsnog toe te wijzen. Ditzelfde geldt voor het verweer dat X sinds de ontruiming dakloos is en geen vervangende woonruimte heeft en ook niet kan krijgen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag
Datum uitspraak: 20-09-2022
ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2022:1730
Zaaknummer: 200.286.640/01
Rechters: J.J. van der Helm, E.M. Dousma-Valk en M.P.J. Ruijpers
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De verhoogde vrijstelling van erfbelasting voor onderhouden, zieke of gehandicapte kinderen geldt ongeacht of dat kind behoeftig is of niet.

X is enig erfgenaam van haar in 2020 overleden moeder. De verstandelijk gehandicapte X is meerderjarig en werkzaam in een sociale werkplaats. In geschil tussen X en de inspecteur is of de verhoogde kindvrijstelling van artikel 32 lid 1 onder 4 sub b SW 1956 van toepassing is, waarbij de zaak is toegespitst op de kwestie of daarvoor mede (naast de voorwaarde dat het kind grotendeels op kosten van de overledene werd onderhouden) is vereist dat X behoeftig is. De wetgever heeft met de in de wettekst genoemde voorwaarden invulling gegeven aan de beoordeling van deze financiële afhankelijkheid. Gezien de specifieke voorwaarden die de wetgever heeft geformuleerd, legt de rechtbank de wet zo uit dat toepassing van de vrijstelling in overeenstemming met het doel en de strekking is in de gevallen waarin aan de tekst van de voorwaarden is voldaan. Behoeftigheid is niet als voorwaarde voor toepassing van de verhoogde kindervrijstelling opgenomen in de wet. Naar het oordeel van de rechtbank is behoeftigheid dan ook niet (mede) een vereiste om te voldoen aan de eerste voorwaarde voor toepassing van de verhoogde kindervrijstelling.

Instantie: Rechtbank Zeeland-West-Brabant
Datum uitspraak: 15-09-2022
ECLI: ECLI:NL:RBZWB:2022:5394
Zaaknummer: AWB - 21 _ 3137
Rechters: S.J. Willems-Ruesink
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Huwelijkse voorwaarde die verplicht om bij einde huwelijk bedrag aan (ex-)echtgenoot uit te keren kwalificeert als quasilegaat. Dat wellicht mede sprake is van opeisbaarheid tijdens leven staat niet in de weg aan kwalificatie als quasilegaat.

De Hoge Raad beoordeelt of een vordering op de nalatenschap uit hoofde van huwelijkse voorwaarden moet worden aangemerkt als een quasilegaat. De nalatenschap is ontoereikend om alle aanspraken te voldoen en kwalificatie als quasilegaat bepaalt de plek van die vordering in de rangorde van de schulden van de nalatenschap. Het hof oordeelde dat de uitkering uit hoofde van de huwelijkse voorwaarden valt binnen de omschrijving van het quasilegaat van artikel 4:126 lid 1 in verbinding met lid 2 onder c BW. De schuld vloeit voort uit een door erflater erkende natuurlijke verbintenis die in de huwelijkse voorwaarden is omgezet in een rechtens afdwingbare. In cassatie wordt aangevoerd dat het hof heeft miskend dat die kwalificatie alleen correct is als de strekking is dat de verbintenis uitsluitend na het overlijden van de schuldenaar zal worden nagekomen. De Hoge Raad overweegt dat artikel 4:126 lid 2 onder c BW het eerste lid van overeenkomstige toepassing verklaart op de omzetting van een natuurlijke verbintenis in een rechtens afdwingbare, voor zover deze de strekking heeft dat de verbintenis pas na het overlijden van de schuldenaar zal worden nagekomen, en deze verbintenis niet reeds tijdens diens leven is nagekomen. De woorden ‘voor zover’ in artikel 4:126 lid 2 onder c BW houden uitdrukkelijk rekening met de mogelijkheid dat uit een overeenkomst van omzetting zowel aanspraken op prestaties voortvloeien die pas na overlijden opeisbaar zijn, als aanspraken op prestaties die reeds bij leven opeisbaar zijn. Dit brengt mee dat de eerstgenoemde aanspraken als quasilegaat kunnen worden aangemerkt, terwijl laatstgenoemde aanspraken buiten het toepassingsbereik van artikel 4:126 lid 2 onder c BW vallen. De strekking van de omzetting behoeft er dus niet toe beperkt te zijn dat de verbintenis pas na het overlijden van de schuldenaar zal worden nagekomen. Het hof heeft geen blijk gegeven van een onjuiste rechtsopvatting; de Hoge Raad verwerpt het cassatieberoep.

Instantie: Hoge Raad
Datum uitspraak: 30-09-2022
ECLI: ECLI:NL:HR:2022:1339
Zaaknummer: 21/02295
Rechters: M.V. Polak, C.E. Du Perron, C.H. Sieburgh, A.E.B. ter Heide en G.C. Makkink
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek tot benoemen vereffenaar afgewezen omdat op de nalatenschap geen Nederlands recht van toepassing is.

Verzoekster verzoekt om op grond van artikel 4:204 lid 1 sub 1 BW een vereffenaar te benoemen in de nalatenschap van erflater. Verzoekster is schuldeiser van de nalatenschap, want zij heeft een vordering op de nalatenschap ten bedrage van € 4.666,77, bestaande uit met name niet betaalde maandelijkse VVE-bijdragen. De nalatenschap van erflater wordt niet door een executeur beheerd en de erfgenamen laten deze geheel onbeheerd, zodat – zo verzoekster – een vereffenaar benoemd moet worden om de woning te verkopen. Reden voor de rechtbank om dit verzoek af te wijzen is het oordeel dat op grond van de feiten en omstandigheden moet worden vastgesteld dat de laatste gewone verblijfplaats van erflater ten tijde van zijn overlijden zich in land X bevond. Erflater bezat weliswaar de woning in Nederland, maar het centrum van zijn maatschappelijke en economische leven lag niet in Nederland. Het is onbekend hoe lang erflater in land X gewoond heeft. Het is echter aannemelijk dat hij daar sinds 1977 woonde aangezien in zijn in 1977 opgestelde testament staat dat hij daar woonde. Ook kan de rechtbank erflater niet vinden in de Brp, omdat hij daarin niet geregistreerd staat. Het enkele feit dat erflater een woning had in Nederland en daar met enige regelmaat voor langere periodes verbleef is, zonder nadere onderbouwing, onvoldoende om tot het oordeel te komen dat erflater zijn gewone verblijfplaats in Nederland had. De rechtbank begrijpt dat het voor verzoekster lastig is om de gewone verblijfplaats van overledene te onderbouwen. Gelet echter op de nu bekende feiten en omstandigheden is de rechtbank van oordeel dat het niet aannemelijk is dat Nederland de gewone verblijfplaats van erflater was. De rechtbank kan hier niet aan voorbijgaan alleen omdat verzoekster overlast ervaart omdat de woning onbeheerd en de schuld onbetaald blijft. Het beroep van verzoekster op de uitzonderingsbepaling van artikel 21 lid 2 EEV slaagt evenmin omdat die verordening gelet op de overlijdensdatum van erflater niet van toepassing is op de nalatenschap van erflater. Volgens de rechtbank is geen Nederlandse recht van toepassing op de vereffening van de nalatenschap van erflater, en daarmee is de benoeming van een vereffenaar naar Nederlands recht ook niet mogelijk.

Instantie: Rechtbank Rotterdam
Datum uitspraak: 07-09-2022
ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:8119
Zaaknummer: C/10/641233 / HA RK 22-696
Rechters: C. van Steenderen-Koornneef
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Twee zaken over het al dan niet verschuldigd zijn van een gebruiksvergoeding voor het gebruik van een onroerende zaak (na overlijden).

Twee zaken over het al dan niet verschuldigd zijn van een gebruiksvergoeding voor het gebruik van een onroerende zaak (na overlijden). In de zaak van het hof (ECLI:NL:GHDHA:2022:1791) vordert eiser met terugwerkende kracht een vergoeding voor het gebruik van een onroerende zaak die langere tijd tussen partijen onverdeeld is gebleven. Het hof acht de vordering onbillijk omdat het geheel speelt in familieverhoudingen. Relevant is tevens dat geïntimeerde de garage niet (zelf) heeft verhuurd en de opbrengst in eigen zak gestoken, maar slechts zelf gebruik van de garage heeft gemaakt omdat dat toevallig goed uitkwam door de ligging nabij zijn woning. Tevens heeft geïntimeerde geen geld om eiser uit te kopen.

In de andere zaak (ECLI:Nl:RBGEL:2022:5224) wordt wél redelijk geoordeeld om een gebruiksvergoeding te voldoen. Bij de berekening daarvan gaat de rechtbank uit van een gebruiksvergoeding gebaseerd op de overwaarde van het pand en hanteert een rendement van 1,5 procent.

Instantie: Gerechtshof Den Haag
Datum uitspraak: 16-08-2022
ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2022:1791
Zaaknummer: 200.293.432/01
Rechters: A.A.F. Donders, E.A. Mink en A.R.J. Mulder
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank wijst naar fishing expedition neigend verzoek tot overleggen bescheiden teneinde paulianeus handelen van de langstlevende te kunnen onderbouwen af wegens onvoldoende feitelijke onderbouwing.

De rechtbank overweegt dat de langstlevende de testamentaire bevoegdheid heeft gekregen om vrij te kunnen beschikken over de nalatenschap, zij het begrensd bij misbruik van die bevoegdheid en strijd met artikel 3:45 BW. Op grond van laatstgenoemde bepaling is een rechtshandeling vernietigbaar indien een schuldenaar bij het verrichten van een onverplichte rechtshandeling wist of behoorde te weten dat daarvan benadeling van een of meer schuldeisers in hun verhaalsmogelijkheden het gevolg zou zijn, waarbij het moet gaan om daadwerkelijke benadeling. Het had op de weg van eiseres gelegen om zodanige feiten en omstandigheden te stellen en met al voorhanden bewijsmateriaal te onderbouwen, dat voldoende aannemelijk is dat de langstlevende paulianeus heeft gehandeld. Dat heeft zij nagelaten. Namens eiseres is opgemerkt dat er geen concrete aanwijzingen zijn dat van de zijde van de langstlevende sprake is geweest van paulianeus handelen en is slechts gesteld dat er na het overlijden van de eerststervende ouder een aanzienlijk vermogen is verdwenen. Ook wordt erop gewezen dat men in eerste instantie openheid van zaken wilde geven, maar daarop is teruggekomen. Dat er onvoldoende vermogen resteert om de vordering van eiseres te voldoen, betekent nog niet dat sprake is van benadeling als gevolg van paulianeus handelen. De enkele kans daarop acht de rechtbank – mede gelet op de grote beschikkingsvrijheid van de langstlevende – onvoldoende om te verplichten tot het overleggen van of om inzage te geven in de bankafschriften van de langstlevende over de periode vanaf 2010 tot en met 2019. Artikel 843a Rv vormt geen blanco cheque om onbeperkt en over een periode van jaren bankafschriften op te vragen; de vordering neigt naar een zogeheten *fishing expedition* en daar is de regeling van dit artikel niet voor bedoeld.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant
Datum uitspraak: 25-05-2022
ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2022:2556
Zaaknummer: C-01-365386 - HA ZA 20-806
Rechters: H.T.J.F. Verhappen
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geen voortzetting huur wegens onvoldoende onderbouwing bestaan gemeenschappelijke huishouding.

In eerste aanleg heeft de kantonrechter geoordeeld dat X niet slaagt in het bewijs van het bestaan van een gemeenschappelijke huishouding met erflaatster en X in reconventie tot ontruiming veroordeeld. In appèl acht het hof aannemelijk dat X in het gehuurde zijn hoofdverblijf had, maar van een gemeenschappelijke huishouding is ook in hoger beroep niet gebleken. Het samenwonen had van meet af aan een eenzijdig zorgkarakter waarbij X als zoon de zorg voor zijn ouder wordende moeder op zich nam. X heeft zelf gesteld dat hij vanaf het samenwonen zorgtaken voor zijn moeder verrichtte, die toen al lichamelijk en geestelijk achteruit was gegaan. Dit betekent dat van een huishouding met een duurzaam karakter niet kan worden gesproken. Evenmin is het hof gebleken dat X een financiële bijdrage aan de huur leverde of bijdroeg aan de kosten van de huishouding.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam
Datum uitspraak: 27-09-2022
ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2022:2782
Zaaknummer: 200.293.575/01
Rechters: E.M. Polak, D. Kingma en R.J.Q. Klomp
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Dankzij Nederlandse woonplaats van erflater is het hof bevoegd om te oordelen dat de Braziliaanse goederen niet tot de nalatenschap behoren en dat erflater niet heeft bedoeld een rechtens afdwingbare vordering tot toedeling/tenaamstelling van die goederen toe te kennen.

Partijen zijn broers van elkaar en alle drie erfgenaam van hun vader in 2017 overleden vader. Het vooroverlijden van zijn echtgenote betekent dat de door vader gemaakte ouderlijke boedelverdeling niet werkt. De kern van het geschil is of de gronden in Brazilië ook in de verdeling van vaders nalatenschap betrokken moeten worden; appellant stelt van wel, geïntimeerden van niet. Omdat vader zijn laatste woonplaats in Nederland had, is de Nederlandse rechter bevoegd is om van het geschil kennis te nemen. Ook past het hof Nederlands recht toe met betrekking tot de gevorderde verdeling van de vermogensbestanddelen in Nederland, omdat vader in zijn testament een geldige rechtskeuze heeft gemaakt voor Nederlands recht. Partijen zijn het niet eens over de wijze waarop de vermogensbestanddelen moeten worden verdeeld. Vaststaat dat de betreffende goederen niet op naam van vader staan en dat vader er ook nooit eigenaar van is geweest zodat deze nooit tot vaders vermogen hebben behoord en derhalve geen deel uitmaken van zijn nalatenschap. Een volgens appellant aan hem gedane toezegging (tot toedeling/tenaamstelling van die goederen) leidt volgens het hof niet tot een rechtens afdwingbare vordering van hem op de nalatenschap. Vader was immers geen eigenaar van de onroerende zaken in Brazilië en kon dus niet (een gedeelte van) deze onroerende zaken aan hem schenken. Gelet op de verdere omstandigheden en de verhoudingen die vader wenste te regelen acht het hof het testament duidelijk. De overige grieven van appellant gezamenlijk beoordelend (die – kort samengevat – inhouden dat indien aan hem geen onroerend goed in Brazilië toegedeeld wordt dan wel op naam wordt gezet, hij recht heeft op de volledige nalatenschap van vader) concludeert het hof dat deze grieven niet kunnen slagen aangezien appellant en beide geïntimeerden ieder voor een derde gedeelte gerechtigd zijn tot de nalatenschap. Nu partijen in eerste aanleg overeenstemming hadden bereikt over de verdeling van de (overige nalatenschap) acht het hof deze verdeling redelijk en billijk.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Datum uitspraak: 27-09-2022
ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:3266
Zaaknummer: 200.283.576_01
Rechters: H.A.W. Vermeulen, J.J.M. Van Lanen en J. van der Steenhoven
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hof spreekt zich uit over de vraag welk bod moet worden geaccepteerd.

In een conflict tussen erfgenamen over de verdeling van de nalatenschap van erflater, zijn nadat het hof regieaanwijzingen heeft gegeven een aantal – zowel voorwaardelijke als onvoorwaardelijke – biedingen uitgebracht door de diverse deelgenoten. Thans ligt voor welke daarvan moet worden geaccepteerd: het hoogste onvoorwaardelijke bod of het voorwaardelijke bod in afwachting van vervulling van de voorwaarden? De vraag komt op omdat het hof in de regieaanwijzingen geen rekening heeft gehouden met het gegeven dat de waarde van het thans nog resterende te verdelen perceel aanzienlijk hoger kon worden dan de (destijds) getaxeerde waarde. Geoordeeld wordt dat in de omstandigheden van dit geval een zo snel mogelijke verdeling de voorkeur geniet. Het hof besluit dat het hoogste onvoorwaardelijke bod moet worden aanvaard.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak: 04-10-2022
ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2022:8769
Zaaknummer: C/15/331631 / KG ZA 22-460
Rechters: L.J. Saarloos
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank stelt gebruiksvergoeding vast van door een van de erfgenamen exclusief gebruikte woning op een percentage over de waarde ten tijde van de verdeling.

In deze nalatenschap oordeelt de rechter over een groot aantal geschillen. Thans aandacht voor het verschuldigd zijn van een gebruiksvergoeding. X woont sinds het overlijden van moeder in een tot de nalatenschap behorende woning. X heeft in een andere woning enkele persoonlijke goederen opgeslagen. Y vordert in verband hiermee betaling van een gebruiksvergoeding. De rechtbank overweegt dat het recht op een gebruiksvergoeding volgt uit artikel 3:169 BW (zie ook ECLI:NL:HR:2007:BB6176). Maatstaf bij de berekening van de hoogte daarvan is de redelijkheid en billijkheid, waarbij rekening moet worden gehouden met de omstandigheden van het geval. Y vordert vergoeding van X voor het gebruik van beide woningen. Y heeft naar het oordeel van de rechtbank echter onvoldoende gesteld dat zij van het gebruik en genot van de tweede woning verstoken is gebleven. Het enkele feit dat X daar enkele meubels heeft opgeslagen, betekent immers nog niet dat zij met uitsluiting van Y gebruik van de woning heeft gemaakt. Voor het overige heeft Y geen feiten of omstandigheden aangedragen die nopen tot een schadeloosstelling door X. De rechtbank zal de vordering tot een gebruiksvergoeding dan ook afwijzen voor deze tweede woning. Ter zake van de vergoeding met betrekking tot de eerste (door X (zelf) bewoonde) woning constateert de rechtbank dat bij gebreke aan een wettelijk kader, aan de rechter een grote vrijheid toekomt om met inachtneming van alle omstandigheden van het geval een redelijke en billijke gebruiksvergoeding te bepalen. Voor het vaststellen van de gebruiksvergoeding sluit de rechtbank aan bij de waarde van de woning en het redelijkerwijs door Y te behalen rendement op het in die woning geïnvesteerde vermogen. De rechtbank stelt de hoogte vast op een percentage over het aandeel van Y in de waarde op het moment van de verdeling van woning 1 daarbij uitgaand van een rendementspercentage van 2% per jaar.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland
Datum uitspraak: 14-09-2022
ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2022:3308

Zaaknummer: 206553
Rechters: M. Sanna
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Testatrice is nog in leven, de rechtbank spreekt zich niet uit over de eventuele nietigheid (wegens haar feitelijke wilsonbekwaamheid) van het door testatrice opgestelde testament.

Eiser vordert onder meer een verklaring voor recht dat het testament van 6 mei 2020 van X [betrokkene], verleden voor notaris Y althans de daarin opgenomen uiterste wilsbeschikking, nietig is omdat X ten tijde van het opstellen feitelijk wilsonbekwaam was. Onder verwijzing naar de beschikking van het Hof Den Haag van 29 april 2020 (ECLI:NL:GHDHA:2020:948) constateert de rechtbank dat een verklaring van recht dat een testament nietig is terwijl de rechtsverhouding nog niet vaststaat, niet kan worden afgegeven. Die casus was vergelijkbaar met onderhavige zaak en is zowel materieel als processueel wezenlijk anders dan de uitspraak van de rechtbank Rotterdam van 9 juni 2021 (ECLI:NL:RBROT:2021:5172).

Instantie: Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak: 28-09-2022
ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2022:8534
Zaaknummer: C/15/324001 / HA ZA 22-12
Rechters: E.B. de Vries-van den Heuvel
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bij testament ingesteld Boek 1 BW-bewind over vermogen minderjarige maakt opening rekening met BEM-clausule in de ogen van de kantonrechter onnodig.

In haar testament heeft erflaatster over de verkrijging van haar minderjarige erfgenaam een Boek 1 BW-bewind ingesteld. De kantonrechter weigert om machtiging te verlenen voor het openen van een rekening met een BEM-clausule op naam van de minderjarige. Reden voor het BEM-verzoek is de wens van verzoekers om het door minderjarige geërfde vermogen buiten beschouwing te laten (blijven) bij de berekening van het recht op diverse toeslagen van de langstlevende ouder. Bij de vermogenstoets voor het vaststellen van het recht op toeslagen van de Belastingdienst, wordt het vermogen van een minderjarig kind meegeteld bij het vermogen van de ouder. Op grond van artikel 9 lid 1 aanhef en onder a onder 2° van de Uitvoeringsregeling Awir kan verzoek worden gedaan het vermogen van een minderjarig kind niet mee te tellen. Daarvoor is – verkort weergegeven – onder meer vereist dat noch de ouder noch het kind over dit vermogen kan beschikken. Zulks wordt blijkens de toelichting op de Uitvoeringsregeling Awir onder meer bereikt door de gelden op een BEM-rekening te zetten. De kantonrechter constateert echter dat het feit dat de langstlevende ouder niet (zelf) de Boek 1 BW-bewindvoerder is, met zich brengt dat daarmee (al) is voldaan aan bedoelde voorwaarden van de uitvoeringsregeling.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland
Datum uitspraak: 29-09-2022
ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2022:3920
Zaaknummer: 9974045 MT VERZ 22-3503
Rechters: A.M. Crouwel
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Door erfgenaam gestelde driemaandstermijn acht het hof redelijk als bedoeld in artikel 4:85 lid 1 BW waardoor niet tijdig aanspraak is gemaakt op legitieme portie.

Erfgenaam geeft de legitimaris een redelijke termijn als bedoeld in artikel 4:85 lid 1 BW van drie maanden waarbinnen deze zich moet uitspreken of een beroep op de legitieme portie wordt gedaan. In geschil is of met de driemaandstermijn is voldaan aan het redelijkheidscriterium. Onder verwijzing naar de parlementaire geschiedenis concludeert het hof dat de driemaandstermijn daaraan voldoet. Tevens constateert het hof dat een door/namens de legitimaris binnen die termijn gedaan verzoek om informatie omtrent de omvang en samenstelling van de legitimaire massa (waaraan overigens door de erfgenaam – terecht – geen uitvoering is gegeven zolang door de legitimaris (nog) geen beroep op de legitieme portie was gedaan) niet leidt tot schorsing of stuiting van de termijn nu we van doen hebben met een vervaltermijn en niet met een verjaringstermijn. Dit verzoek om inlichtingen kan ook niet worden gezien als een impliciet beroep op de legitieme portie. Per saldo is de conclusie dat niet tijdig aanspraak is gemaakt op de legitieme portie.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch
Datum uitspraak: 27-09-2022
ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:3275
Zaaknummer: 200.298.479_01
Rechters: H.A.W. Vermeulen, J.J.M. van Lanen en J. van der Steenhoven
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat de nalatenschap toereikend is, acht de voorzieningenrechter het door legataris op het privévermogen van de erfgenaam gelegde beslag onrechtmatig.

Eiseres is de tweede echtgenote en enig erfgenaam van overledene en heeft diens nalatenschap zuiver aanvaard. Daarnaast heeft zij de benoeming als executeur aanvaard. Gedaagde is een dochter van de overledene uit diens eerste huwelijk aan wie een legaat is toegekend. Gedaagde heeft uit hoofde van de grosse van het testament van overledene executoriaal (derden)beslag laten leggen op de bankrekening van eiseres en de aandelen die zij houdt in BV X. Eiseres vordert in deze kortgedingprocedure opheffing van de beslagen. Eiseres voert aan dat het testament geen executoriale titel oplevert omdat het legaat in het testament niet met voldoende bepaalbaarheid is omschreven (onvoldoende duidelijk is wat de waarde van het legaat is). De voorzieningenrechter volgt eiseres hierin niet. Partijen verschillen weliswaar van mening over de precieze omvang van het legaat, maar dat neemt niet weg dat in het testament is bepaald op welke wijze de omvang van het (uiteindelijke) verschuldigde bedrag kan worden vastgesteld.

In een andere kwestie oordeelt de rechter dat na hetgeen reeds is voldaan (aan de beslaglegger via het bankbeslag), een vordering van de beslaglegger resteert die substantieel lager is dan het bedrag waarvoor beslag is gelegd. Eiseres heeft onweersproken gesteld dat de nalatenschap toereikend is om alle schulden van de nalatenschap en daarmee ook het nog openstaande bedrag van het legaat te voldoen. Duidelijk is dat het legaat zonder meer uit de nalatenschap kan worden voldaan. In die omstandigheden heeft gedaagde er geen belang bij om zich direct op het privévermogen van eiseres te verhalen; ook zijn er geen feiten en omstandigheden over naar voren gebracht die dit anders maken. Gedaagde kan immers verhaal zoeken op de nalatenschap. De voorzieningenrechter acht gelet op deze omstandigheden voldoende gronden aanwezig om aan te nemen dat gedaagde met het leggen van executoriaal beslag op het privévermogen van eiseres misbruik maakt van haar executiebevoegdheid. Het beslag moet daarom als onrechtmatig worden aangemerkt.

Instantie: Rechtbank Gelderland
Datum uitspraak: 30-08-2022
ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2022:5417
Zaaknummer: 406651
Rechters: S.A.M. Vrendenbarg-Elsbeek
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erfgenamen van overledene vorderen alsnog nakoming en levering aan hem/hen door diens ex-partner van het onverdeeld aandeel in de gezamenlijke woning van erflater en gedaagde.

De erfgenamen van de overledene vorderen alsnog nakoming en levering aan hem/hen door diens ex-partner van het onverdeeld aandeel in de gezamenlijke woning van erflater en gedaagde (X). Na het einde van de relatie tussen de overledene en X heeft de bank X ontslag verleend uit de hoofdelijke aansprakelijkheid en is de aan de hypothecaire lening gekoppelde polis van levensverzekering aangepast waardoor de erflater de enige verzekeringnemer,

premiebetaler en verzekerde was. Na het overlijden ontdekt men dat de woning nimmer aan de overledene is toegedeeld en geleverd waardoor deze nog steeds gezamenlijk aan de overledene en X toebehoort. Op verzoek van de erfgenamen wordt X veroordeeld om alsnog en om-niet (zonder dat (thans) een tegenprestatie is verschuldigd) mee te werken aan de verdeling en levering van de woning aan de overledene/diens erfgenamen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam
Datum uitspraak: 14-09-2022
ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:8093
Zaaknummer: C/10/629858 / HA ZA 21-1051
Rechters: W.A.M. Schellekens
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De contantenverklaring van artikel 4:63 lid 3 BW moet worden afgelegd bij de verwerping; vervolgens moet die verklaring binnen de termijn van artikel 4:85 lid 1 BW de erfgenamen hebben bereikt.

Het geschil in conventie in de hoofdzaak gaat over de vraag of schenkingen die erflaatster aan een aantal partijen heeft gedaan, zijn of kunnen worden vernietigd en of dat moet leiden tot (terug)betalingen aan de boedel. Artikel 217 Rv biedt belanghebbenden de mogelijkheid om een vordering in te dienen waarbij deze zich kan voegen bij een tussen andere partijen aanhangig geding. Bij incident verzoekt X om tussenkomst in de hoofdzaak omdat hij meent dat de beslissing in de hoofdzaak relevant is voor de omvang van zijn legitieme portie. Het verzoek wordt toegewezen omdat als de vorderingen in de hoofdzaak worden toegewezen, de legitimaire massa waarover de legitieme portie wordt berekend, groter wordt. Het verweer dat X geen legitimaris is omdat zijn contantenverklaring (art. 4:63 lid 3 BW) de toenmalige erfgenamen niet (tijdig) heeft bereikt, slaagt niet. Uit artikel 4:63 lid 3 BW volgt slechts dat de contantenverklaring op het moment van het verwerpen moet worden gedaan. Verder is slechts relevant dat de contantenverklaring de erfgenamen moet hebben bereikt binnen de termijn waarop een beroep op de legitieme portie kan worden gedaan (art. 4:85 lid 1 BW), en dat is in casu het geval.

Instantie: Rechtbank Gelderland
Datum uitspraak: 21-09-2022
ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2022:5409
Zaaknummer: C/05/406442 / HZ ZA 22-220
Rechters: D.T. Boks
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Is een rechtspersoon-bestuurder volgens het College van Beroep voor het bedrijfsleven nog steeds bestuurder na het overlijden van diens bestuurder/natuurlijk persoon?

In de statuten van een rechtspersoon staat: 'Bij belet of ontstentenis van een of meer bestuurders zijn de overige bestuurders, of is de enig overgebleven bestuurder, tijdelijk met het gehele bestuur belast.' In geschil is of hieruit volgt dat na het overlijden van een natuurlijk persoon/bestuurder de overgebleven bestuurder alleen het volledig bestuur van de rechtspersoon uitmaakt. Relevant bij het antwoord is het feit dat de rechtspersoon (Z BV) in kwestie is aangegaan met het oog op de persoonlijke samenwerking van twee (natuurlijke) personen (X en Y) die beiden (indirect) bestuurder van de rechtspersoon zijn. In casu had Y na het overlijden van X opgave gedaan bij het handelsregister van de schorsing van X BV als bestuurder van Z BV. De Kamer van Koophandel meent dat enkel dan sprake is van ontstentenis in de zin van bedoelde statutaire bepaling als X BV wordt ontslagen of ophoudt te bestaan. Dit, het gegeven dat inmiddels ook een ander dan de overleden X de bestuurder is van X BV, en dat het uiteindelijk aan de civiele rechter is om hierover te oordelen, maken tezamen dat getwijfeld kan worden of de opgave van de schorsing juist is.

Instantie: College van Beroep voor het bedrijfsleven
Datum uitspraak: 20-09-2022
ECLI: ECLI:NL:CBB:2022:639
Zaaknummer: 21/565
Rechters: M. van Duuren, A. Venekamp en M. de Mol
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof beoordeelt het takenpakket van de executeur: heeft deze afwikkelingsbevoegdheid? Zijn alle kosten van door de executeur ingeschakelde deskundige schulden van de nalatenschap?

Ter zake van de afwikkelingsbevoegdheid constateert het hof dat de executeur krachtens testamentaire clausule bevoegd was tot de verdeling nalatenschap. Dat in die clausule niet de termen bewind, afwikkelingsbewind of bewindvoerder zijn gebruikt, betekent in de visie van het hof niet dat alleen daarom aan de testamentaire bepaling geen betekenis toekomt. Dit leidt tot de conclusie dat de executeur afwikkelingsbevoegd was. Het hof stelt dat de executelekosten nalatenschapsschulden zijn die voor rekening van de erfgenamen komen (art. 4:7 lid 1 onder d BW). Pas als de executeur, gelet op zijn taak en de vervulling daarvan, in redelijkheid niet had kunnen komen tot het maken van deze kosten of het ontstaan daarvan had kunnen voorkomen, kan er aanleiding zijn te oordelen dat de executeur deze kosten geheel of gedeeltelijk zelf moet dragen, een aspect dat bij de rekening en verantwoording door de executeur aan de orde komt. Ook is duidelijk dat de executeur een hulppersoon kan inschakelen, hetgeen het hof in casu – zowel voor 'verplichte' zaken als voor deelproblemen – niet onredelijk vindt. Ook stelt het hof dat de stelling dat fouten van de notaris zonder meer voor rekening van de executeur komen, niet correct is.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak: 04-10-2022
ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:8605
Zaaknummer: 200.306.814/01
Rechters: J.H. Kuiper, J.H. Lieber en M.E.L. Fikkers
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Gerecht geeft erfgenaam/nabestaande conform artikel 7:458a BW inzage in het medisch dossier van overledene.

De feiten en omstandigheden van de casus maken volgens het Gerecht voldoende aannemelijk dat eiseres X een zwaarwegend belang heeft bij inzage in en het verkrijgen van een afschrift van het medisch dossier van haar moeder om te kunnen vaststellen of mogelijk sprake is geweest van een medische fout. Aan de hand van het dossier kan immers inzichtelijk worden gemaakt waarom zij twee keer in een tijdsbestek van 12 dan wel 24 uur een medisch depot toegediend heeft gekregen, hoe de medische behandeling eruit heeft gezien en wanneer zij door welke hulpverlener is gezien. Het beroep van de behandelend arts op haar medisch beroepsgeheim staat hier niet aan in de weg, nu er voldoende concrete aanwijzingen bestaan dat het zwaarwegend belang van X (het vermoeden van een medische fout) kan worden geschaad als de geheimhoudingsplicht onverkort wordt gehanteerd. Er staan X weliswaar ook andere mogelijkheden – zoals een voorlopig deskundigenbericht of een voorlopige getuigenverhoor – ter beschikking om bedoeld bewijs te kunnen leveren, maar naar het oordeel van het Gerecht heeft X voldoende aannemelijk gemaakt dat inzage in het medisch dossier noodzakelijk is voor de behartiging van haar belang en kan aan dit belang niet op minder belastende wijze worden tegemoet gekomen. Het medisch dossier is bij uitstek de informatiebron om duidelijkheid te verschaffen wat de behandeling is geweest, waarom en wie daar bij betrokken zijn geweest. Aan de hand daarvan kan X zich beraden of zij tuchtrechtelijk- en/of civielrechtelijke stappen wil ondernemen.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Sint Maarten
Datum uitspraak: 09-09-2022
ECLI: ECLI:NL:OGEAM:2022:64
Zaaknummer: SXM202200888
Rechters: Th.G. Lautenbach
Advocaten: G. Hatzmann en W.D. Kweekel
Wetsartikelen: 7:458a BW en 7:457 BW

RECHTSPRAAK

Executeur hoeft in die hoedanigheid niet krachtens artikel 4:148 BW aan een erfgenaam een afschrift van de volledige administratie van overledene te verstrekken.

Vader is overleden en heeft zijn tweede echtgenote [Z] tot executeur benoemd en haar het vruchtgebruik van zijn hele nalatenschap gelegateerd. De twee kinderen uit het door scheiding ontbonden eerste huwelijk zijn erflaters enige erfgenamen. In deze zaak spelen meerdere geschilpunten. Het geschil in de hoofdzaak gaat over het vestigen van een vruchtgebruik op alle nalatenschapsgoederen en over de verdeling van de saldi op diverse en/of-rekeningen. In onderhavige zaak vordert een van de kinderen op grond van artikel 4:148 BW een afschrift van de volledige bij Z aanwezige financiële administratie van erflater. De rechtbank wijst dit verzoek af omdat een executeur een erfgenaam inderdaad alle gewenste inlichtingen moet verstrekken, maar enkel voor zover betrekking hebbend op de uitoefening van diens taak. De dochter wil echter informatie over de en/of-rekeningen die Z en erflater hadden. Deze kwestie betreft Z in haar hoedanigheid van echtgenote van erflater en niet in haar hoedanigheid van executeur. Er bestaat voor Z dan ook geen verplichting om de gevorderde stukken op grond van artikel 4:148 BW aan de dochter te verstrekken. Ook het betoog van de dochter dat zij rechtsopvolger (onder algemene titel) van erflater is en de administratie daarom feitelijk ook van haar is, klopt weliswaar min of meer, maar ook daaraan kan zij (op dit moment) geen recht ontlenen op afschriften van de administratie. De fysieke administratie (zoals papieren bankafschriften) van erflater behoort tot de nalatenschap – al dan niet in gezamenlijkheid met mederekeninghoudster Z – en in zoverre hebben erfgenamen (een gedeeld) recht op die administratie, maar in dit geval is een executeur benoemd die tot taak heeft de goederen van de nalatenschap te beheren. Dit staat aan het toewijzen van het verzoek in de weg.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland
Datum uitspraak: 20-07-2022
ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2022:6310
Zaaknummer: C/15/325711 / HA ZA 22-150
Rechters: W.S.J. Thijs

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Feitelijke wilsonbekwaamheid onder curatele gestelde belet de kantonrechter toestemming te geven tot het maken van een uiterste wilsbeschikking (art. 4:55 BW).

C staat sinds 1983 onder curatele en is de broer van zijn beide curatoren. C heeft een aanzienlijk vermogen dat – bij gebreke aan een afwijkende testamentaire regeling – na C's overlijden aan de broers toekomt. Zij stellen daar geen prijs op en het lijkt hen beter als C een vijftal goede doelen tot erfgenamen benoemt. Zij verzoeken de kantonrechter de daarvoor vereiste toestemming te verlenen (art. 4:55 BW). De kantonrechter wijst het verzoek af. De gevraagde toestemming kan alleen worden gegeven als C zijn wil kan bepalen ter zake van het opmaken en de inhoud van dat testament. Als C daartoe niet in staat is, kan de kantonrechter de verzochte toestemming niet geven. In dat kader overweegt de rechtbank dat uit de stukken in het dossier en hetgeen curatoren over C hebben verklaard, blijkt dat het geen zin heeft om hem te horen over onderhavig verzoekschrift. C is niet in staat om de inhoud van het verzoek te begrijpen, dan wel zijn wil te bepalen met betrekking tot een op te maken testament.

Instantie: Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak: 12-09-2022
ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:10352
Zaaknummer: 9904250 EJ VERZ 22-77981
Rechters: D. de Loor
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

In het kader van de berekening van de omvang van de legitimaire massa oordeelt het hof over de invloed van belastinglatenties bij de waardering van een tot de nalatenschap behorend AB-pakket aan certificaten in een bv.

In een geschil dat onder meer ziet op de berekening van de legitimaire massa, wordt getwist over of, en zo ja de wijze waarop, met eventuele belastinglatenties (van een tot de nalatenschap behorend pakket certificaten in een bv met 'bijbehorende' AB-claim) rekening moet worden gehouden. Een en ander in het kader van de berekening van de omvang van een aan X gelegateerde geldvordering ter grootte van zijn legitieme portie. De erven menen dat niet van de contante waarde maar van de nominale waarde moet worden uitgegaan (en tegen een AB-heffing conform het tarief in het jaar van overlijden). Het hof verwijst onder meer naar de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2006:AU6095) en Boringa & Lankester (*EB*, 2009-11) en trekt de conclusie dat indien, zoals in casu het geval blijkt te zijn, op basis van de contante waarde van de toekomstige geldstromen de waarde van de certificaten is berekend, de met diezelfde contante waarde corresponderende latente AB-claim tegen het per de datum van waardering nominale percentage als passiefpost dient te worden opgevoerd op de balans (in dit geval van de legitimaire massa) waarop voormelde waarde van de certificaten wordt opgevoerd. Het hof onderbouwt dit standpunt vervolgens nog nader door erop te wijzen dat als bedoelde latente AB-claim nogmaals contant zou worden gemaakt, er met twee maten gemeten zou worden inzake de waardering van de certificaten en de becijfering van de met die certificaten verbonden latente AB-claim. Vervolgens kwalificeert het hof een aantal betalingen als in aanmerking te nemen schenkingen.

Instantie: Gerechtshof Den Haag
Datum uitspraak: 04-10-2022
ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2022:1991
Zaaknummer: 200.267.296/01
Rechters: A.N. Labohm, A. Zonneveld en R.L.M.C. Janssen
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank legt het testament uit en gaat in op de vraag of de uitschrijving van de erflater op het adres tot de conclusie leidt dat daarmee ook de samenwoning (met eiseres/enig erfgenaam) is beëindigd.

De rechtbank stelt voorop dat erflater met het (in 1999 gemaakte) testament zijn wil heeft geuit en is afgeweken van het erfrecht bij versterf en dat hij eiseres tot enig erfgename heeft willen aanwijzen om aan zijn verzorgings- en onderhoudsplicht jegens haar te voldoen. Die plicht baseerde hij mede op de gemeenschappelijke huishouding die zij sinds augustus 1986 voerden, waarbij zij tussen 1986 tot 1991 niet op hetzelfde adres als stonden ingeschreven. Erflater beschouwde ten tijde van het testeren in 1999 deze periode wel als een waarin een gemeenschappelijke huishouding werd gevoerd. Daarmee is duidelijk dat inschrijving op hetzelfde adres voor erflater geen doorslaggevende voorwaarde was om eiseres tot zijn enig erfgename te benoemen en om van samenwoning te kunnen spreken. Uit het testament volgt dus niet dat de (enkele) uitschrijving in 2000 van erflater op het adres van eiseres, heeft geleid tot het eindigen van de samenwoning tussen eiseres en erflater en van de onderhouds- en verzorgingsplicht die hij jegens haar voelde. Naar het oordeel van de rechtbank staat voldoende vast dat erflater en eiseres ook na 2000 een gemeenschappelijke huishouding hebben. Ter onderbouwing daarvan is daarvoor door eiseres onder meer aangevoerd dat erflater vanaf 2012 weliswaar in zijn (eigen) woning sliep, maar dat het zwaartepunt van zijn leven zich nog steeds in de woning van eiseres afspeelde. De wederzijdse zorg en affectieve relatie is ook niet geëindigd, men bleef voor elkaar zorgen, ze deden veel samen, droegen beiden bij aan de gezamenlijke huishouding en gingen altijd samen op vakantie. Verder heeft erflater in de laatste maanden voor zijn overlijden in het huis van eiseres verbleven en is hij door haar verzorgd. De rechtbank verklaart voor recht dat eiseres enig erfgename is van erflater en executeur van zijn nalatenschap.

Instantie: Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak: 05-10-2022
ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:10016
Zaaknummer: C/09/608675 / HA ZA 21-247
Rechters: I.A.M. Kroft
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Roept moeder terecht de cautio socini in met als gevolg dat dochter niet erft?

Erflater heeft in zijn testament aan zijn echtgenote de bevoegdheid toegekend alle goederen van de nalatenschap te verkrijgen en een cautio socini opgenomen met de strekking dat een erfgenaam die niet meewerkt aan deze verkrijging zo veel mogelijk als erfgenaam wordt uitgesloten. In geschil is of de dochter erfgenaam is nu – onder meer – moeder stelt zij zonder gegronde redenen haar medewerking aan de uitvoering van het testament heeft geweigerd. De in eerste aanleg door de kantonrechter gegeven verklaring dat de cautio door moeder rechtsgeldig is ingeroepen, is door de rechtbank bekrachtigd. De dochter stelt thans dat de cautio socini haar – in combinatie met de inhoud van het levenstestament van moeder – beperkt in haar rechten als erfgenaam. Zij zou bij toedeling van het nalatenschapsvermogen aan moeder en de werking van het levenstestament elk zicht op de nalatenschap definitief verliezen. Het hof volgt haar daarin niet. Moeder heeft met tussenkomst van de notaris aan X een algemene volmacht gegeven die losstaat van de afwikkeling van de nalatenschap van vader. Ook is niet gesteld of gebleken dat de dochter nadat zij het concept van de akte van verdeling had ontvangen contact heeft gezocht met de notaris voor vragen of opmerkingen (terwijl de notaris haar daarop uitdrukkelijk heeft gewezen). Het bestempelen van de toedelingshandelingen als een formaliteit – omdat moeder feitelijk toch al de beschikking heeft over alle goederen – is ook geen grond om te weigeren hieraan mee te werken. Het argument dat de medewerking terecht is geweigerd omdat moeder haar vermogen niet goed zelf zou kunnen beheren, wordt eveneens terzijde geschoven. Hetzelfde geldt voor de stelling dat nergens uit blijkt dat moeder de cautio heeft ingeroepen. Ter zake van de grief dat het inroepen van de cautio misbruik van bevoegdheid is (art. 3:13 BW), merkt het hof op dat het niet moeder, maar vader is die haar onterft. Onder verwijzing naar de overwegingen van erflater bij het maken van zijn testament (natuurlijke verbintenis tot verzorging langstlevende) meldt het hof overigens dat zo toch sprake zou zijn van een bevoegdheid van moeder in casu geen misbruik van die bevoegdheid speelt. De laatste grief van dochter dat haar medewerking niet was vereist omdat moeder als executeur zelfstandig bevoegd was, wordt als te laat (tijdens de mondelinge behandeling) ingediend, afgewezen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden
Datum uitspraak: 11-10-2022
ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:8659
Zaaknummer: 200.281.281
Rechters: J.H. Lieber, R.A. Dozy en R.E. Brinkman
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De rechtbank oordeelt of zij de wijze van verdeling van twee nalatenschappen al tijdens de executele kan vaststellen, legt het testament uit en stelt daarmee de erfdelen vast waarna tot slot wordt geoordeeld of toegekende legaten inmiddels zijn verjaard of vervallen.

In deze zaak die zich 'uitstrekt' over meerdere nalatenschappen (te weten die van oom en tante) spelen diverse geschillen. Allereerst de kwestie of gedurende het beheer van de executeur verdeling kan worden gevorderd. De rechtbank overweegt dat op grond van artikel 4:145 lid 2 BW de executeur gedurende zijn beheer de erfgenamen in en buiten rechte vertegenwoordigt en dat pas kan worden verdeeld nadat de executele is voltooid. De ratio daarvan is dat het eerder (kunnen) beschikken door de erfgenamen over de goederen van de nalatenschap tot gevolg heeft dat deze goederen niet meer onder het beheer van de executeur zouden vallen, en ook niet meer te gelde kunnen worden gemaakt ter voldoening van de schulden van de nalatenschap. De rechtbank overweegt verder (in lijn met ECLI:NL:HR:2017:939) dat tijdens de executele verdeling wel tot de mogelijkheden behoort. En wel in het geval dat de deelgenoot die verdeling vordert voldoende feiten en omstandigheden stelt waaruit zijn belang bij die vordering volgt en op grond waarvan aannemelijk is dat de schulden van de nalatenschap zijn voldaan of kunnen worden voldaan uit het nalatenschapsvermogen. Dit laatste is in casus niet in geschil. Ook heeft eiseres haar belang bij de verdeling onderbouwd. De nalatenschap van erflater is inmiddels ruim twintig jaar geleden opengevallen en de erfgenamen kunnen, ondanks diverse pogingen daartoe, geen overeenstemming bereiken over de (wijze van) verdeling daarvan. Inzake de uitleg van een erfstelling oordeelt de rechtbank onder verwijzing naar het overgangsrecht (art. 69 OBW) dat deze voldoende duidelijk is en stelt de erfdelen van de erfgenamen vast. Over de vraag of legaten zijn verjaard omdat de legaten tot op heden niet zijn afgegeven dan wel opgeëist, verwijst de rechtbank naar artikel 3:306 BW dat op grond van artikel 73 OBW van toepassing is. Vervolgens gaat de rechtbank in op de kwestie of de verjaring van de legaten wellicht is gestuit. De rechtbank is van oordeel dat de erfgenamen, ongeacht of zij hiertoe gehouden waren, de legaten van eisers hebben erkend en dat daarmee de verjaring van de vorderingsrechten daarvan is gestuit. Tot slot stelt de rechtbank de wijze van verdeling van de nalatenschappen vast.

Instantie: Rechtbank Den Haag
Datum uitspraak: 21-09-2022
ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:9670
Zaaknummer: C/09/577373 / HA ZA 19-780
Rechters: I.A.M. Kroft
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank geeft in een tussenuitspraak inzake een geschil over een kort voor het overlijden overgeboekt bedrag een bewijsopdracht aan beide partijen.

Steen des aanstoots is in deze zaak een fors bedrag dat kort voor erflaatsters overlijden is overgeboekt naar een op naam van erflaatster en gedaagde staande vruchtgebruikrekening. De vruchtgebruikrekening is destijds geopend op naam van erflaatster en gedaagde, zulks ter uitvoering van het vruchtgebruiktestament van de eerder overleden partner van erflaatster/vader van gedaagde. Erflaatster en gedaagde kunnen niet zelfstandig over het saldo beschikken. De executeur vordert medewerking aan vrijgave van het overgemaakte bedrag uit hoofde van onverschuldigde betaling/ongerechtvaardigde verrijking. Volgens hem bestond er een misverstand over dat het saldo moest worden aangezuiverd. Volgens gedaagde heeft erflaatster als goed katholiek met zichzelf in het reine willen komen en een oude schuld aan haar vader willen voldoen. Ook zij vordert medewerking aan vrijgave van het overgemaakte bedrag. De rechtbank geeft op grond van de hoofdregel van artikel 150 Rv aan beide partijen (tegengestelde) bewijsopdrachten.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland
Datum uitspraak: 12-10-2022
ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2022:3710
Zaaknummer: 211145
Rechters: M. Sanna
Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank benoemt op verzoek van een erfgenaam een derde tot vereffenaar, maar stelt het loon van de beoogde vereffenaar niet vast.

Verzoeker is erfgenaam van erflaatster en hij heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard. Verzoeker is daarmee bevoegd om de rechtbank te verzoeken een vereffenaar te benoemen. Verzoeker heeft voldoende onderbouwd dat hij belang heeft bij die benoeming. Zo kan een belanghebbende voor het maken van een verklaring van erfrecht niet worden bereikt, waardoor ook de nalatenschap niet kan worden afgewikkeld. Het verzoek wordt toegewezen.

Tevens is verzocht om vast te stellen dat het loon van de vereffenaar berekend wordt op basis van de door haar bestede tijd en het door haar gehanteerde uurtarief en te bepalen dat de vereffenaar de werkzaamheden maandelijks zal declareren bij de nalatenschap. De rechtbank kan deze verzoeken niet toewijzen. Deze verzoeken dienen op grond van artikel 4:206 lid 3 BW ná de benoeming (door de rechtbank) aan de kantonrechter te worden voorgelegd. Daarbij merkt de rechtbank op dat conform de aanbevelingen die zijn opgenomen in de ‘Handleiding erfrechtprocedures kantonrechter’ het loon dient aan te sluiten bij de ‘Recofarichtlijnen voor faillissementen en surseances van betaling’.

Instantie: Rechtbank Rotterdam
Datum uitspraak: 29-09-2022
ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:8346
Zaaknummer: C/10/643445 / HA RK 22-856
Rechters: C. van Steenderen-Koornneef
Wetsartikelen: